IL-FESTA TA' SAN DUMINKU FL-1904

IŻ-ŻEWĠ BANED VITTORJOŻANI JOĦORĠU L-ID TA' ĦBIBERIJA

WAĦDA mill-akbar festi li saru f'ġieh il-Patrijarka San Duminku fil-Birgu, hija bla dubju dik li saret bejn l-14 u t-18 ta' Settembru 1904.

Għall-festi fil-knisja, il-kronisti ta' dawk il-jiem kellhom kliem ta' tifħir għal Patri Majjistru Clemente Cuschieri O.P., li ippriedka fil-jiem tat-tridu u għal Patri Alano Agius O.P. għall-paniġierku studjat tiegħu, f'jum il-festa. Id-dilettanti tal-mużika sagra, li f'dik l-epoka kienu ħafna, ħarġu sodisfatti ferm bl-esekuzzjoni eċċellenti tal-kompożizzjonijiet ta' Maestro Bugeja, li idderieġa personalment l-orkestra u l-kantanti. Iżda l-aktar li laqtet il-għajn ta' dawk li żaru l-Knisja tal-Lunzjata f'dawk il-jiem, kienet il-pittura tas-saqaf tal-korsija li tlestiet fil-ħin għall-okkażjoni tal-festa, wara erba' snin xogħol bir-reqqa mill-magħruf pittur Lazzaro Pisani.

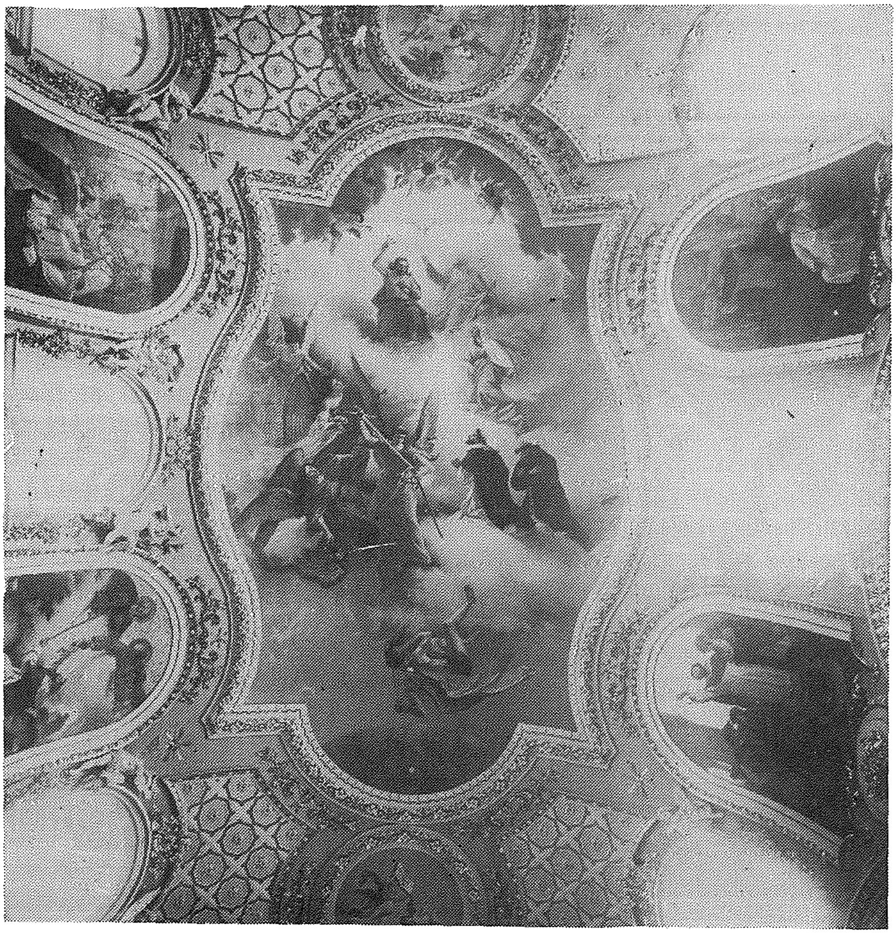

F'xi ġurnali kien hemm kummenti favorevoli għall-armar ta' barra u t-tiżjin tat-triqat tal-Birgu u l-patrijiet Duminik Pace u Timotju Sammut ġew imfaħħra għall-mod kif organizzaw il-festi, minkejja n-nuqqas ta' esperjenza, wara l-mewt tal-ħabrieka patrijiet Ludoviku Falzon u Andrea Vella. Id-dwal tat-triqat tant kienu magħmulin bis-sengħa, li l-organizzaturi tal-festi tal-Belt Valletta ġew imħajrin jimitawhom. (1)

Iżda jisboq dan kollu u l-aktar li ntwera ferħ u sodisfazzjon kien għall-ftehim milħuq bejn iż-żewġ Baned Vittorjożani, li jibdew jieħdu sehem fil-festi rispettivi ta' xulxin.

PROGRAMMI MUSICALI

DA ESEGUIRSI ALLA VITTORIOSA

In occasione della festa del

PATR. S. DOMENICO

H.R.H. Prince of Wales Band

Sabato 17 Settembre 1904

Marcia	«*Variopinto*»	S. Mallia
Sinfonia	«*Cordelia*»	Bugeja
Selection	«*Jone*»	Petrella
Melodia	«*Il Silenzio Militare*»	Giociano

Cav. RICCI, Direttore

H.R.H. Duke of Edinburgh Band

Sabato 17 Settembre

Marcia	«*Romolo*»	Quirino
Sinfonia	«*Guglielmo Tell*»	Rossini
Pezzi scelti	«*La Gioconda*»	Ponchielli
Pezzi scelti	«*El-duo-de l'Africana*»	Caballero

Domenica 18 Settembre

Marcia	«*Annina*»	Cinà
Sinfonia	«*Zampa*»	Herold
Pezzi scelti	«*Aida*»	Verdi
Gran Marcia	«*Trombe d'Argento*»	Viviani
Valse	«*Notte Andalusa*»	Stroncone

GOD SAVE THE KING

G. GRECH, M.A.R.C.B., Direttore

Programmi

DA ESEGUIRSI DALLA

H. R. H. PRINCE OF WALES BAND

IN OCCASIONE DELLA FESTA DI

SAN LORENZO

VITTORIOSA 9 AGOSTO 1908, ore 8.30 p.m.

Marcia	CUORE ED ARTE	Barbera
Sinfonia	SI J'ETAIS ROI	Adam
Selection	I PESCATORI DI PERLE	Bizet
Valzer	CHARITY	Ricci
Terzetto	I LOMBARDI	Verdi
Canzone	HABANERA	Matros

10 AGOSTO ore 5.30 p.m.

Marcia	STELLA D'ITALIA	Parisi
Sinfonia	JEAN DE PARIS	Boieldieu
Danza delle ore	LA GIOCONDA	Ponchielli
Marcia trionfale	IL PROFETA	Meyerbeer
Selection	ARMIDA	De Ferrari
Danza Indiana		N.N.

GOD BLESS THE PRICE OF WALES

GOD SAVE THE KING

P. SCICLUNA, DIRETT.

Chiedete ovunque le rinomate Sigarette della Casa

A. G. COUSIS & CO.

DUBEC, MEMPHIS, MONDIALE, CROIX de MALTE, KRONOS & MELITA

Nei pacchi delle marche "Dubec" e "Melita" trovansi Cuponi.

B'riżultat ta' dan, il-Banda Duke of Edinburgh, flimkien ma' l-ammiraturi numerużi tagħha, telgħet armata sa snienha u kemm lejlet, kif ukoll nhar il-festa, għamlet żewġ programmi li baqgħu jissemmew.

Fi tmiem il-programm ta' nhar il-festa, il-Banda Duke of Edinburgh ġiet mistiedna għal riċeviment fil-Każin tal-Banda Prince of Wales. Il-president tal-banda dumnikana, it-Tabib Gianfelic Inglott, wara diskors sabiħ, li fih wera sodisfazzjon għas-sentimenti għolja ta' fraternità u solidarjetà li ntwerew miż-żewġ baned, f'isem is-Soċjetà ippreżenta lill-Ispiżjar Agostino Levanzin, viċi-president tad-Duke of Edinburgh, b'kaxxetta dekorata b'arabeski tal-fidda, bħala tifkira ta' l-okkażjoni.

Levanzin wieġeb b'diskors imqanqal li fih wera l-kultura vasta li kien jippossedi. Ta ħarsa ħafifa lejn l-istorja tal-Birgu u wera kif f'kull roqgħa art ta' din il-belt għandek issib qalb ta' xi eroj li ħalla ħajtu biex iħarisha. Wera kif tul iż-żmien, il-Birgu ma kienx biss is-sur insuperabbli ta' Malta kollha, iżda tal-Kristjaneżmu wkoll. Xebbah il-Birgu ma' nixxiegħa ta' ilma safi li minnha xorbot Malta kollha u stħajjel il-Belt Rebbieħa bħal ġebla tax-xewka taċ-ċiviltà ta' din il-Gżira. Saħħaħ dawn il-konklużjonijiet tiegħu b'fatti mill-istorja u kompla diskorsu hekk:

"Urejtkom bil-provi li l-Birgu kien dejjem il-belt taċ-ċiviltà u tal-progress, u għalhekk ċerti piki li jsaħħnu l-irjus u jifirdu lilna u l-familji tagħna huma ta' għajb għalina u ma jixirqux lill-imgħoddi glorjuż ta' beltna."

F'dan id-diskors, li kif kienet id-drawwa dak iż-żmien, sar b'taljan impekkabbli, is-Sur Levanzin kompla ħeġġeġ lill-partitarji taż-żewġ naħat biex ikunu denji ta' missirijiethom u ommijiethom, li issagrifikaw lilhom infushom għal Art Twelidhom u għal twemminhom, billi xerrdu demmhom bħal martri, fl-istess toroq ta' din il-belt. (2)

Wara li radd ħajr għar-rigal sabiħ li ngħata lill-Banda tiegħu, qal li se jqisu bħala rahan ta' rieda tajba u ta' għaqda li ma tinħallx. Temm id-diskors imqanqal tiegħu b'dan l-appell:

"Nies tal-Birgu, ulied l-istess omm, werrieta ta' l-istess ġieħ ta' l-antenati tagħkom, żommu ruħkom magħqudin u tibqgħu qawwija. Ħobbu 'l xulxin għax intom aħwa. Tgħallmu kemm tifilħu, għax titgħallem kemm titgħallem tibqa' ma taf xejn. Komplu ħobbu 'l Alla, lil Art Twelidkom u lill-familji tagħkom. B'hekk, mhux biss turu li intom Vittorjożani denji ta' isimkom, iżda jirnexxilkom ukoll li għal darb'oħra toħorġu rebbieħa." [3]

Id-diskorsi tal-presidenti ntlaqgħu b'ċapċip li jtarrax u wara li kulħadd xorob bis-saħħa ta' xulxin, il-kumitati u l-bandisti niżlu flimkien fil-Każin tad-Duke of Edinburgh, fejn wara riċeviment kien hemm sorpriża oħra.

Is-Sur Levanzin, f'isem is-Soċjetà tiegħu ħabbar li bil-kunsens unanimu tal-kumitat u l-bandisti kellu l-pjaċir jaħtar lil Dr. Inglott president onorarju, lis-Sur Bezzina viċi-president u lil Maestro Ricci direttur onorarju tal-Banda Duke of Edinburgh. Żied li kien persważ li din il-ħbiberija u turija ta' solidarjetà bejn iż-żewġ kumitati tgħin ħafna biex isseddaq u tkattar il-ħbiberija li twieldet f'dawk il-jiem bejn il-bandisti u l-partitarji taż-żewġ baned.

Fost l-applawsi ta' dawk preżenti, Dr. G.F. Inglott irreċiproka billi ħatar lil Dr A. Parnis, lis-Sur Agostino Levanzin u lis-Surmast Grech bħala president, viċi-president u direttur onorarji tal-Banda Prince of Wales.

Ġurnali prominenti xandru bi prominenza din l-inizjattiva bejn il-baned tal-Birgu u appellaw biex jiġu imitati minn oħrajn biex tispiċċa darba għal dejjem il-firda bla bżonn li kien hemm f'ċerti rħula u bliet oħrajn. [4]

Din l-armonija bejn iż-żewġ baned kompliet tiġġedded tant li fil-festa ta' San Lawrenz tas-sena ta' wara, il-Banda Prince of Wales irreċiprokat dak li għamlet id-Duke of Edinburgh u kompliet kattret il-briju fil-festi kbar li saru. Dak in-nhar, il-paniġierku ta' San Lawrenz sar minn Patri Majjistru Angelo Portelli O.P. li aktar tard kien ikkonsagrat isqof u maħtur Amministratur u Delegat tad-Djoċesi ta' Malta.

Waqt il-festa ta' S. Duminku ta' l-1906 inqala' nuqqas ta' ftehim u dak li għamlu Dr. Inglott u s-Sur Levanzin kien għoddu sar suf. Kien biss intervent f'waqtu ta' Patri Timotju Sammut, prokuratur tal-festa, li witta t-triq għal erba' snin oħra ta' kollaborazzjoni. Iżda x-xitan reġa' daħħal denbu, għax fl-1911 din il-kollaborazzjoni tkissret mal-blat tal-fanatiżmu.

M'għandniex tagħrif jekk fis-snin ta' wara sarux xi tentattivi ġodda, iżda ninsabu persważi li dak li għoddu seħħ madwar seklu ilu, bi ftit ta' rieda tajba, m'għandux ifalli f'dan is-seklu ta' progress. Possibbli m'hawn ħadd kompetenti lest li jidħol għal din il-biċċa xogħol ta' fejda? Min jaf? Nistennew ... u nittamaw.

Anton Attard

Noti u Referenzi

1. MALTA TAGĦNA - 24 ta' Settembru 1904.
2. "Si renderanno sempre più degni dei loro padri magnanimi e delle loro madri valorose, che immolando per la patria e per la fede la loro vita sull'ara del sacrificio, innaffiarono questo suolo benedetto del loro sangue di martiri."
3. "Vittoriosani, o figli della stessa madre, o eredi degli stessi immarcescibili allori, tenetevi uniti e così sarete forti; amatevi perchè siete fratelli, studiate indefessamente perchè la meta nell'arte è sempre lontana; consacrate i vostri affetti a Dio, alla patria ed alla famiglia, e così non solamente rimarrete degni Vittoriosani, ma riuscirete ancora per sempre vittoriosi."
4. MALTA - 19 Settembre 1904.
5. Jingħad li t-Tabib G.F. Inglott kien serva ta' mudell lill-pittur Caruana għall-figura tal-Missier Etern fil-kwadru titulari tal-knisja parrokkjali ta' Bomla.